

El sistema escolar a les Illes Balears en xifres (2010)

Belén Pascual Barrio

RESUM

Presentam la revisió d'una sèrie de dades referides al sistema educatiu no universitari de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Diversos indicadors de context, escolarització, recursos i resultats ens permeten observar els canvis més significatius produïts el darrer curs, així com entendre les tendències més destacables els darrers anys.

RESUMEN

Presentamos la revisión de una serie de datos referidos al sistema educativo no universitario de la comunidad autónoma de las Illes Balears. Diversos indicadores de contexto, escolarización, recursos y resultados nos permiten observar los cambios más significativos producidos en el último curso, así como entender las tendencias más destacables en los últimos años.

El **context** del sistema educatiu de la comunitat autònoma de les Illes Balears fins als darrers anys s'ha caracteritzat per l'alta taxa d'activitat i d'ocupació i per l'alt nivell del PIB per càpita. Per una banda, aquest context econòmicament favorable ha anat acompanyat d'un notable increment de la població i, consegüentment, d'un increment de l'escolarització als nivells obligatoris. Però, per altra banda, aquest mateix context ha estat considerat com a factor relacionat amb l'alt nivell de l'abandonament dels estudis i la baixa participació als ensenyaments postobligatoris.

La comunitat autònoma de Illes Balears els darrers anys ha ocupat un dels llocs preferents en les estadístiques laborals per l'alt nivell d'activitat i el baix nivell d'atur. Tradicionalment, la taxa d'activitat a les Illes Balears es caracteritza perquè supera la mitjana estatal (el primer trimestre de 2010 aquesta taxa ha assolit el 63,7%, percentatge 4 punts superior a la taxa estatal) i per l'efecte de l'estacionalitat, ja que al segon i tercer trimestre de cada any sempre es dona un increment de la taxa d'activitat: al segon i tercer trimestre del 2009 ha arribat al 66,77% i el 68,05% respectivament.

Mentre la taxa d'activitat es manté per damunt les taxes estatals, el nivell d'atur s'ha incrementat: del 7,21% d'atur de 2005 hem passat al 18% de 2009, situant-nos al nivell de la mitjana estatal. L'increment més notable de l'atur s'ha donat el darrer any. L'estacionalitat en el cas de l'atur es reflecteix cada any en la reducció de l'atur al segon i tercer trimestre. Durant el tercer trimestre de 2009 l'atur assolí el 14,82%, taxa inferior a trimestres anteriors però molt alta si la comparem amb les taxes d'atur del tercer trimestre de fa deu anys. Canvia, per tant, una tendència que fins a l'actualitat havia estat favorable per a la nostra comunitat.

L'efecte de l'atur recau amb una mesura més gran sobre el grup dels menors de 25 anys: el 26,95% dels joves d'aquesta edat estan aturats al tercer trimestre de 2009. Amb més detall, podem afirmar que el grup amb una taxa d'atur més alta pertany als homes joves d'entre 16 i 19 anys: en aquest col·lectiu l'atur arriba al 60,34% (55,13% en el cas de les dones d'aquesta mateixa edat) (vegeu els quadres 1 i 2).

QUADRE 1. TAXES D'ACTIVITAT I ATUR PER SEXE. ANYS 2005-2009.

Dades anuals					
Taxa d'atur	2005	2006	2007	2008	2009
Total estatal	9,16	8,51	8,26	11,34	18,01
Balears (Illes)	7,21	6,46	6,98	10,18	18,02
Dades trimestrals					
Taxa d'activitat	2009TI	2009TII	2009TIII	2009TIV	2010TI
Total estatal	60,15	60,06	59,81	59,76	59,83
Balears	63,14	66,77	68,05	64,49	63,71
Taxa d'atur	2009TI	2009TII	2009TIII	2009TIV	2010TI
Total estatal	17,36	17,92	17,93	18,83	20,05
Menors de 25 anys	35,66	38,15	38,61	39,07	40,93
Balears	19,76	18,15	14,82	19,54	22,41
Menors de 25 anys	31,4	32,08	26,95	37,09	44,65

Font: INE. Encuesta de población activa.

**QUADRE 2. TAXES D'ATUR PER GRUPS D'EDAT I SEXE.
RESULTATS ANUALS. ANY 2009.**

	Total	Menors de 25 anys	De 25 i més anys	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 54 anys	De 55 i més anys
Ambdós sexes							
Total estatal	18,01	37,85	15,89	55,31	33,42	16,53	11,52
Balears (Illes)	18,02	31,69	16,4	55,13	26,13	17,43	9,39
Homes							
Total estatal	17,72	39,08	15,49	54,91	34,58	16,25	10,81
Balears (Illes)	19,2	38,82	16,86	60,34	32,96	18,04	9,53
Dones							
Total estatal	18,39	36,35	16,41	55,9	32,07	16,88	12,67
Balears (Illes)	16,52	22,54	15,81	46,33	17,92	16,68	9,16

Font: INE. Encuesta de población activa.

El nivell educatiu de la població activa a les Illes Balears és inferior al del conjunt estatal. Mentre un 31,5% dels actius al nivell estatal assoleixen estudis universitaris, només ho fa un 22,4% de la població activa de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Els homes actius pateixen encara més la manca d'estudis: només un 18,8% d'ells tenen estudis superiors (vegeu el quadre 3).

QUADRE 3. ACTIUS PER NIVELL FORMATIU ASSOLIT. ANY 2009.

	Ambdós sexes		Homes		Dones	
	Total estatal	Illes Balears	Total estatal	Illes Balears	Total estatal	Illes Balears
Total	100	100	100	100	100	100
Analfabets	0,5	0,5	0,5	0,8	0,5	0,1
Educació primària	14,8	13,6	16,5	14,9	12,5	12,1
Educació secundària primera etapa i formació i inserció laboral corresponent	28,6	35,6	31,2	39,5	25,2	30,8
Educació secundària segona etapa i formació i inserció laboral corresponent	24	27,6	23	25,8	25,3	30
Formació i inserció laboral amb títol de secundària (2a etapa)	0,1	..	0,1	..	0	..
Educació superior, excepte doctorat	31,5	22,4	28	18,8	35,9	26,8
Doctorat	0,7	0,3	0,7	0,3	0,6	0,1

Font: INE. Encuesta de población activa.

El creixement poblacional dels darrers anys ha estat espectacular si consideram que la població estrangera representava l'any 2001 el 8,38% i l'any 2009 representa el 21,69% de la població empadronada a les Illes Balears (quasi un 10% més que la mitjana estatal). La població en edat laboral (16-65 anys) assoleix el 24,19% i la població en edat escolar (0-15 anys) arriba al 18,83%, de manera que supera en 7 punts la mitjana estatal (vegeu el quadre 4).

QUADRE 4. POBLACIÓ (ESPANYOLS/ESTRANGERS) PER EDAT. ANYS 2001-2009.

	2001	2002	2003	2004	2005	2008	2009
TOTAL EDATS							
Estrangers	73.614	99.744	126.505	131.423	156.270	223.036	237.562
% estr. Balears	8,38	10,88	13,35	13,76	15,9	20,79	21,69
% estr. estatal	3,33	4,73	6,24	7,02	8,46	11,41	12,08
0-15 anys							
Estrangers	8.916	12.745	17.131	19.519	22.716	30.750	33.017
% estr. Balears	6,21	8,6	11,23	12,65	14,38	17,97	18,83
% estr. estatal	2,92	4,35	5,99	7,17	8,4	11,16	11,86
16-64 anys							
Estrangers	56.995	78.161	99.171	103.126	122.797	175.653	186.264
% estr. Balears	9,39	12,25	14,99	15,43	17,78	23,23	24,19
% estr. estatal	3,87	5,55	7,32	8,24	9,94	13,43	14,21
65 i més							
Estrangers	7.703	8.838	10.203	8.778	10.757	16.633	18.281
% estr. Balears	6,01	6,75	7,65	6,63	7,99	11,42	12,17
% estr. estatal	1,58	1,82	2,14	2,03	2,45	3,35	3,64

Font: Institut Nacional d'Estadística. Explotació estadística del padró.

QUADRE 5. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT MATRICULAT A ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL I PERCENTATGES DE VARIACIÓ INTERANUALS, PER NIVELLS EDUCATIUS. CURSOS 1999-2000 / 2009-2010 (1).

ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL	1999-2000	2000-2001		2001-2002		2002-2003		2003-2004		2004-2005	
		Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%
Educació infantil	25.306	26.589	5,07	27.656	4,01	28.379	2,61	29.994	5,69	31.306	4,37
Educació primària	55.754	55.849	0,17	56.505	1,17	56.962	0,81	57.166	0,36	56.988	-0,31
ESO	39.702	39.758	0,14	39.640	-0,30	40.063	1,07	40.300	0,59	40.017	-0,70
Batxillerat	10.312	11.252	9,12	11.456	1,81	11.168	-2,51	10.942	-2,02	10.885	-0,52
CFGM	3.184	3.515	10,40	3.794	7,94	4.259	12,26	4.314	1,29	4.402	2,04
CFGS	1.859	2.099	12,91	2.251	7,24	2.419	7,46	2.164	-10,54	2.420	11,83
TOTAL (2)	136.117	139.062	2,16	141.302	1,61	143.250	1,38	144.880	1,14	146.018	0,79

ENSENYAMENTS DE RÈGIM GENERAL	2005-2006		2006-2007		2007-2008		2008-2009		2009-2010	
	Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%	Absolut	variació%
Educació infantil	32.332	3,28	33.967	5,06	35.781	5,34	36.580	2,23	39.311	7,47
Educació primària	56.726	-0,46	59.004	4,02	61.352	3,98	63.259	3,11	61.709	-2,45
ESO	39.126	-2,23	39.717	1,51	39.541	-0,44	39.767	0,57	38.561	-3,03
Batxillerat	10.742	-1,31	10.952	1,95	10.638	-2,87	11.071	4,07	12.478	12,71
CFGM	4.220	-4,13	4.588	8,72	4.539	-1,07	4.789	5,51	5.036	5,16
CFGS	2.099	-13,26	2.251	7,24	2.385	5,95	2.907	21,89	3.271	12,52
TOTAL (2)	145.245	-0,53	150.479	3,60	154.236	2,50	158.373	2,68	160.366	1,26

(1) El percentatge de variació representa l'increment del curs corresponent respecte al total del curs anterior.

QUADRE 6. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DE L'ALUMNAT MATRICULAT PER TITULARITAT DEL CENTRE. CURSOS 2008-2009 I 2009-2010.

	TOTAL		Primer cicle		Segon cicle		E. primària		ESO		Batxillerat (2)		Formació Professional (3)	
	2008-2009	2009-2010	E. infantil (1)		E. infantil		2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010
CENTRES PÚBLICS														
Total estatal	67,3%	67,6	46,6%	50,7	68,4%	68,4	67,4%	67,3	66,0%	65,9	74,1%	74,7	76,7%	77,1
Balears (Illes)	64,5%	65,7	54,5%	82,3	63,2%	63,9	63,3%	63,1	61,1%	61,2	74,1%	73,8	87,1%	87,5
CENTRES PRIVATS														
Total estatal	32,7%	32,4	53,4%	49,3	31,6%	31,6	32,6%	32,7	34,0%	34,1	25,9%	25,3	23,3%	22,9
Balears (Illes)	35,5%	34,3	45,5%	17,7	36,8%	36,1	36,7%	36,9	38,9%	38,8	25,9%	26,2	12,9%	12,5

(1) En centres autoritzats per l'Administració educativa.

(2) Inclou règim d'educació a distància.

(3) Inclou l'alumnat de cicles formatius de FP i PQPI. No inclou règim d'educació a distància.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2008/09 - 2009/10.

Atenent les dades d'**escolarització** de la Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació, continua la tendència ascendent de la matrícula, tot i que amb increments més lleugers que en cursos passats. El curs 2009-2010 s'han matriculat 160.368 alumnes als ensenyaments de règim general.¹ L'alumnat d'aquest curs es distribueix per nivells de la forma següent: 39.313 són d'Educació infantil, 61.709 d'Educació primària, 38.561 d'ESO, 12.478 de batxillerat, 5.036 de cicles formatius de grau mitjà i 3.271 de cicles formatius de grau superior (vegeu el quadre 5).

La matrícula continua amb tendència ascendent, ja que es comptabilitzen 1.995 alumnes més, és a dir, es dona un increment de l'1,26% sobre la matrícula del curs anterior. El creixement de la matrícula es concentra al nivell d'Educació infantil (es matriculen 2.733 alumnes més que el curs anterior: un 7,47% més) i minva la matrícula als nivells obligatoris: després d'uns anys d'augment constant, es dona una pèrdua del 2,45% de la matrícula d'Educació primària. Així doncs, continua l'expansió de l'Educació infantil i augmenta la matrícula als nivells postobligatoris en relació amb el curs passat: a batxillerat un 12,71%, als Cicles formatius de grau mitjà un 5,16% i als Cicles formatius de grau superior un 12,52%.

La distribució de l'escolarització als ensenyaments de règim general per titularitat dels centres és la següent: un 65,7% correspon a centres públics, i un 34,3%, a centres privats. Enguany es redueix la distància existent amb el conjunt de l'Estat quant a la distribució de l'oferta pública-privada, ja que s'incrementa 1,2 punts l'oferta pública. Encara així, l'ensenyament privat a les Illes Balears aglutina un 2,1% més del total de la matrícula si ho comparem amb la mitjana estatal. Per nivells, aquesta distància és més visible a Educació infantil de segon cicle (5,5 punts més alt), a Primària (4,2 punts més) i ESO (4,7 punts més) (vegeu el quadre 6).

Quant als ensenyaments de règim especial, el curs 2009-2010 hi ha un total de 26.504 alumnes matriculats. En relació amb el tipus d'ensenyament, la distribució és la següent: 13.990 a educació d'adults (8.233 a ensenyaments de caràcter formal i 5.757 a ensenyaments de caràcter no formal), 10.003 a l'ensenyament d'idiomes, 1.884 a estudis de música i dansa, 554 a ensenyaments d'arts plàstiques i disseny i 73 alumnes a estudis d'art dramàtic (vegeu el quadre 7).

QUADRE 7. ALUMNAT MATRICULAT A ENSENYAMENTS DE RÈGIM ESPECIAL PER TITULARITAT DELS CENTRES. CURS 2009-2010.

		Centres públics	Centres privats
TOTAL		12.439	75
Ensenyaments d'Arts plàstiques i disseny			
Total		554	0
Cicles formatius	Grau mitjà	61	0
	Grau superior	213	0

¹ Sense comptar els alumnes d'Educació especial i dels Programes de qualificació professional inicial.

Estudis superiors	Conser. i restaur.	0	0
	Disseny	280	0
	Vidre/Ceràmica	0	0
Ensenyaments de Música			
Total		1.594	58
Ens. reglades	E. elementals	828	58
	E. professionals	553	0
	Grau superior	213	0
Ens. no reglades		0	0
Ensenyaments de dansa			
Total		215	17
Ens. reglades	E. elementals	125	17
	E. professionals	90	0
	Grau superior	0	0
Ens. no reglades		0	0
E. d'Art dramàtic		73	0
Ensenyament d'idiomes			
Total		10.003	0
Nivell bàsic		3.949	0
Nivell intermedi		3.382	0
Nivell avançat		1.609	0
A distància	Nivell bàsic	447	0
	Nivell intermedi	616	0

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2009/10.

Les taxes brutes d'escolarització² a les Illes Balears continuen sent notablement inferiors a les taxes estatals (vegeu el quadre 8):

- Al nivell d'infantil, la taxa d'escolarització dels nins menors de dos anys és del 17,1%, 9,6 punts inferior a la taxa estatal. Tot i continuar sent més baixa que en altres comunitats autònomes, s'ha superat l'11% dels dos darrers cursos. La taxa d'escolarització al segon cicle de l'Educació infantil és del 88,7%, quasi 10 punts més baixa que la taxa estatal, que arriba al 99,2%.
- Als nivells postobligatoris, les taxes d'escolarització també són més baixes que al nivell estatal. Concretament, el curs 2009-2010 les taxes brutes al batxillerat són d'un 55,5% a les Illes Balears i un 73,5% al conjunt de l'Estat; als cicles formatius de grau mitjà són d'un 25,1% a les Illes Balears i un 31,3% al conjunt de l'Estat; als cicles formatius de grau superior són d'un 14,5% a les Illes Balears i un 27,8% al conjunt de l'Estat.

² La taxa bruta d'escolarització és el total d'alumnes matriculats a un determinat nivell, independentment de l'edat, dividit per la població del grup d'edat que correspon oficialment a aquest nivell. Es poden obtenir valors superiors al 100,0% per l'existència d'alumnat d'edats no previstes en el grup d'edat «teòrica».

QUADRE 8. TAXES BRUTES D'ESCOLARITAT PER NIVELL D'ENSENYAMENT. CURSOS 2007-2008, 2008-2009 i 2009-2010.

	E. infantil primer cicle (1) (2)			E. infantil segon cicle			Batxillerat (3)		
	(0 - 2 anys)			(3 - 5 anys)			(16 - 17 anys)		
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Estat	19,9%	26,2	26,7	98,3%	98,7	99,2	68,8%	70,2	73,5
Balears (Illes)	11,2%	11,8	17,1	90,4%	88,7	88,2	56,1%	58,0	55,5

	Programes Garantia Social			Cicles Formatius Grau Mitjà (3)			Cicles Formatius Grau Superior (3)		
	(16 - 17 anys)			(16 - 17 anys)			(18 - 19 años)		
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Estat	5,1%	5,6	8,4	26,6%	28,3	31,3	23,7%	25,0	27,8
Balears (Illes)	4,2%	5,0	7,6	22,3%	22,2	25,1	11,2%	12,8	14,5

(1) Taxa neta pel grup d'edat referit.

(2) En centres autoritzats per l'Administració educativa.

(3) Inclou règim d'educació a distància.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Series por comunidad autónoma y datos avance 2008/09 - 2009/10.

QUADRE 9. ALUMNAT ESTRANGER I INCREMENTS INTERANUALS D'ALUMNAT ESTRANGER. CURSOS 2001-2010 (1).

	2001-02		2002-03		2003-04		2004-05		2005-06	
	absolut	%	absolut	%	absolut	%	absolut	%	absolut	
Estat espanyol	207112	48,3	307151	30,9	402117	14,5	460518	15,3	530954	
Illes Balears	8712	43,7	12519	24,5	15591	10,3	17197	13,1	19456	

	2006-07		2007-08		2008-09		2009-10	
	%	absolut	%	absolut	%	absolut	%	absolut
Estat espanyol	14,52	608.040	14,33	695.190	6,80	742.470	2,73	762.746
Illes Balears	11,80	21.751	8,68	23638	10,61	26.145	5,94	27.699

(1) El percentatge representa l'increment en relació amb el curs anterior. A partir del curs 2006-2007 hi ha una petita modificació en relació amb les dades de l'informe passat, atès que són estadístiques avançament.

Font: MEC. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Series por comunidad autónoma y datos avance 2008/09 - 2009/10.

**QUADRE 10. ALUMNAT ESTRANGER (VALORS ABSOLUTS I PERCENTUALS)
A L'ENSENYAMENT DE RÈGIM GENERAL, PER NIVELLS 2009-2010.**

	Total ensenyaments RG	E. infantil	E. primària	E. especial	ESO	Batxillerat (I)	Cicles formatius de FP	PQPI.
Espanya								
Alumnat total	7.606.517	1.822.142	2.702.415	30.616	1.793.205	649.343	534.510	74.286
Alumnat estranger	762.746	126.422	296.327	3.430	216.792	37.826	39.479	13.717
% alumnat estranger	10,03	6,94	10,97	11,20	12,09	5,83	7,39	18,47
Illes Balears								
Alumnat total	165.805	39.311	63.953	492	39.933	11.863	8.621	1.632
Alumnat estranger	27.699	4.491	10.631	150	7.884	1.341	1.434	403
% alumnat estranger	16,71	11,42	16,62	30,49	19,74	11,30	16,63	24,69

(I) Inclou estudis a distància.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Series por comunidad autónoma y datos avance 2008/09 - 2009/10.

QUADRE 11. ALUMNAT ESTRANGER PER TITULARITAT DEL CENTRE. CURSOS 2002-2003 / 2009-2010.

	2002-03		2003-04		2004-05		2005-06	
	Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%
CENTRES PÚBLICS								
Estat espanyol	245.030	79,8	325.188	80,9	374.836	81,4	434.781	81,9
Illes Balears	10.271	82,0	12.602	80,8	14.061	81,8	15.938	81,9
CENTRES PRIVATS								
Estat espanyol	62.121	20,2	76.929	19,1	85.682	18,6	96.173	18,1
Illes Balears	2.248	18,0	2.989	19,2	3.136	18,2	3.518	18,1
	2006-07		2007-08		2008-09		2009-10	
	Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%
CENTRES PÚBLICS								
Estat espanyol	501.916	82,5	575.722	82,8	616.343	82,9	625.031	81,9
Illes Balears	17.955	82,5	19.586	82,9	21.569	82,5	22.728	82,1
CENTRES PRIVATS								
Estat espanyol	106.124	17,5	119.468	17,2	127.353	17,1	137.715	18,1
Illes Balears	3.796	17,5	4.052	17,1	4.576	17,5	4.971	17,9

Font: MEC. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Series por comunidad autónoma y datos avance 2008/09 - 2009/10.

El curs 2009-2010, a les Illes Balears hi ha 27.699 **alumnes estrangers**: 1.554 més que el curs anterior. Després de variacions percentuals interanuals constants a la darrera dècada, amb increments en qualque moment superiors al 40%, com el que es va donar el curs 2002-2003, l'ascens d'aquest curs ha estat del 5,94% (vegeu el quadre 9).

Al llarg dels darrers deu anys, el creixement de la població escolar estrangera a les Illes Balears ha estat progressiu: notable en tot l'Estat i amb major mesura a les Illes Balears. De fet, encara ara el percentatge d'alumnat estranger continua sent un dels més alts de l'Estat, un 15,5%, només superat per la Rioja, amb un 15,8%. Continuant amb la tendència d'anys anteriors, el curs 2009-2010 el percentatge d'alumnat estranger als ensenyaments de règim general a les Illes Balears és superior al corresponent al conjunt de l'Estat: un 16,71%. La distribució, per nivells i per ordre de major a menor, és la següent: 30,49% a Educació especial, 24,69% als PQPI, 19,74% a ESO, 16,63% als Cicles formatius de formació professional, 16,62% a Educació primària, 11,42% a Educació infantil, i 11,30% a batxillerat (vegeu el quadre 10).

Es manté la concentració de la matrícula de l'alumnat estranger als centres públics de les Illes Balears. D'acord amb cursos anteriors, tant al conjunt de l'Estat com a les Illes Balears, quasi el 83% de l'escolarització de l'alumnat estranger es dona als centres públics: 81,9% al conjunt d'Espanya i 82,1% a les Illes Balears (vegeu el quadre 11).

Al nivell de **recursos** del nostre sistema educatiu, val a dir que a les Illes Balears al curs 2009-2010 es comptabilitzen un total de 517 centres educatius: 378 són públics, i 139, privats. Per ensenyaments impartits, la distribució és la següent (vegeu el quadre 12):

- Centres que imparteixen exclusivament Educació infantil: 119 (89 de públics).
- Centres de primària que també poden impartir Educació infantil: 221 (212 de públics).
- Centres de primària i ESO: 67 de privats.
- Centres d'ESO i/o batxillerat i/o formació professional: 80 (75 de públics).
- Centres de primària, ESO, batxillerat i/o cicles formatius (i que també poden impartir Educació infantil): 23 (22 de privats).
- Centres específics d'educació especial: 7 (6 de privats).

QUADRE 12. CENTRES PER TIPOLOGIA D'ENSENYAMENT.

	TOTAL	Centres públics	Centres privats
TOTAL RÈGIM GENERAL	517	378	139
Centres E. infantil (1)	119	89	30
Centres E. primària (2)	221	212	9
Centres E. primària i ESO (2)	67	0	67
Centres ESO i/o batx. i/o FP	80	75	5
Centres E. primària, ESO i batx/FP (2)	23	1	22
Centres específics E. especial	7	1	6
TOTAL RÈGIM ESPECIAL	20	17	3

Esc. d'Art i Esc. Sup.Arts Plàstiques i Disseny	3	3	0
Centres E. de la Música	7	5	2
Centres E. de la Dansa	1	0	1
Centres E. d'Art dramàtic	1	1	0
Escoles Oficials d'Idiomes	8	8	0

(1) Imparteixen exclusivament E. infantil.

(2) També poden impartir E. infantil.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2009/10.

La distribució dels centres educatius i unitats/grups per nivells d'ensenyament és la següent (vegeu el quadre 13):

- Educació infantil: hi ha un total de 417 centres educatius d'Educació infantil (51 centres més que el curs passat) i 1.888 unitats/grups (156 unitats més que el curs passat). Per titularitat, 299 centres públics i 118 centres privats.
- Educació primària: hi ha 311 centres destinats a l'Educació primària i 2.784 unitats/grups (1.856 en centres públics i 928 en centres privats).
- Educació especial: 27 centres i 141 grups (58 en centres públics i 83 en centres privats).
- Batxillerat: 88 centres imparteixen estudis de batxillerat (84 en règim ordinari, 2 en règim d'adults i 3 a distància). En aquest nivell hi ha un total de 435 unitats en règim ordinari i 14 en règim d'adults.
- Cicles formatius de grau mitjà: 69 centres imparteixen aquests estudis (61 en règim ordinari i 8 en règim d'adults). En aquest nivell hi ha un total de 276 unitats (236 en centres públics i 40 en centres privats).
- Cicles formatius de grau superior: 40 centres imparteixen aquests estudis (38 en règim ordinari, 1 en règim d'adults i 1 a distància).
- PQPI: 57 centres (51 de públics i 6 de privats) i 129 unitats (114 en centres públics i 15 en centres privats).

Pel que fa a professorat, el curs 2009-2010 es comptabilitzen un total de 15.681 professors, dels quals 11.385 pertanyen a centres públics i 4.296 a centres privats (vegeu el quadre 14).

Els ajuts econòmics a l'alumnat de secundària a les Illes Balears, d'acord amb les dades del curs 2007-2008, continuen sent inferiors a la mitjana estatal. A l'ensenyament secundari no obligatori, el percentatge d'alumnes becaris ha estat d'un 6,4%, un punt més alt que el curs anterior i 13,9 punts inferior al percentatge estatal. L'import mitjà és de 941,5 euros, 10 euros inferior al curs anterior i 101 euros inferior a l'import mitjà estatal, que el mateix curs arriba als 1.050,6 euros (vegeu el quadre 17).

QUADRE 13. NOMBRE DE CENTRES I UNITATS/GRUPS PER ENSENYAMENT. CURS 2009-2010.

CENTRES	E. infantil		E. primària	E. especial (1)	ESO	Batxillerat		
						Règ. ordinari	Règ. adults	a distància
Total	417		311	27	157	84	2	3
Centres públics	299		213	20	67	61	2	3
Centres privats	118		98	7	90	23	0	0
UNITATS	1r cicle	2n cicle						
Total	489	1.399	2.784	141	1.645	435	14	-
Centres públics	404	918	1.856	58	1.052	313	14	-
Centres privats	85	481	928	83	593	122	0	-

CENTRES	CFGM			CFGS			PQPI
	Règ. ordinari	Règ. adults	a distància	Règ. ordinari	Règ. adults	a distància	
Total	61	8	-	38	1	1	57
Centres públics	51	8	-	35	1	1	51
Centres privats	10	0	-	3	0	0	6
UNITATS							
Total	276	29	-	182	2	-	129
Centres públics	236	29	-	170	2	-	114
Centres privats	40	0	-	12	0	-	15

(1) Centres específics d'Educació especial i centres ordinaris amb unitats substitutòries d'Educació especial.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2009/10.

QUADRE 14. PROFESSORAT SEGONS EL NIVELL D'ENSENYAMENT IMPARTIT. CURS 2009-2010.

	TOTAL	E. infantil i E. primària	ESO, batxillerat i FP	Ambdós grups de nivells (1)	Educació especial (2)
Total	15.681	7.997	7.038	607	39
Centres públics	11.385	5.740	5.287	320	38
Centres privats	4.296	2.257	1.751	287	1

(1) Es refereix a professorat que compatibilitza l'ensenyament en E. infantil / E. primària i en E. secundària / Formació Professional.

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2009/10.

QUADRE 15. NOMBRE DE CENTRES QUE OFEREIXEN SERVEIS COMPLEMENTARIS, PER TIPOLOGIA DE CENTRE. CURS 2009-2010.

	Total de centres	Centres E. infantil	Centres E. primària	Centres E. primària i ESO	Centres ESO i/o batxillerat i/o FP
CENTRES PÚBLICS					
Menjador escolar	179	35	142	0	2
Transport escolar	103	0	60	0	42
CENTRES PRIVATS					
Menjador escolar	124	26	9	61	2
Residència escolar	9	0	0	2	0
Transport escolar	21	1	1	8	1

Font: Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias. Datos avance 2009/10.

Quant als serveis complementaris de menjador i transport escolar, podem observar que hi ha 179 centres públics i 124 de privats que disposen de menjador i que hi ha 103 centres públics i 21 de privats que ofereixen transport escolar (vegeu el quadre 15). Els percentatges d'ús de l'alumnat de serveis complementaris sempre són inferiors que els estatals. Concretament, l'ús del menjador escolar és més habitual en l'alumnat dels centres privats. A Educació infantil un 49,4%, a primària un 38,4% i a ESO un 19,2% (vegeu el quadre 16).

Les dades de 2008 sobre ús d'Internet dels nins de 10 a 15 anys a les Illes Balears mostren un increment important el darrer any i una situació de més ús a les Illes Balears respecte a la mitjana estatal. Són usuaris d'Internet un 88,2% dels nins d'aquestes edats (10,7 punts més que al nivell estatal). L'ús preferent d'Internet es fa des de la llar: 79,4% a les Illes Balears i 81,7% al nivell estatal; des del centre d'estudis, els percentatges són un 73,7% a les Illes Balears i un 58,7% al nivell estatal. El motiu d'ús d'Internet es reparteix entre els treballs escolars i l'oci, la música i els jocs. Tant a les Illes Balears com al conjunt de l'Estat, els treballs escolars són el motiu per al 91-92% dels nins. L'oci, la música i els jocs són motius per a un 91,2% a les Illes Balears i un 84,4% al nivell estatal (vegeu el quadre 18).

QUADRE 16. PERCENTATGE D'ALUMNAT D'E. INFANTIL, E. PRIMÀRIA I ESO USUARI DE SERVEIS COMPLEMENTARIS. CURS 2007-2008.

	MENJADOR			RESIDÈNCIA			C. privats
	TOTAL	C. públics	C. privats	TOTAL	C. públics	C. públics	
E. INFANTIL							
Estatal	37,8	31,5	48,8	0,04	0,03	5,4	7,9
Balears (Illes)	36,7	28,5	49,4	0,25	0,00	2,6	1,3
E. PRIMÀRIA							
Estatal	30,8	27,4	37,8	0,13	0,13	7,8	8,6
Balears (Illes)	25,0	17,2	38,4	0,05	0,00	7,1	2,8
E. SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA							
Estatal	12,6	5,3	25,4	0,38	0,15	20,0	8,6
Balears (Illes)	7,9	0,6	19,2	0,08	0,00	31,9	3,7

Font: Ministerio de Educación. Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores. Edición 2010. Recursos destinados a la educación.

QUADRE 17. PERCENTATGE D'ALUMNAT BECAT I IMPORT MITJÀ PER BECARI A BATXILLERAT I FORMACIÓ PROFESSIONAL. CURS 2007-2008.

	TOTAL		Batxillerat		Formació professional (I)
	% alumnes becaris	Import mitjà becarí (euros)	% alumnes becaris	Import mitjà becarí (euros)	% alumnes becaris
TOTAL	20,3	1.050,6	18,6	888,8	22,4
Andalusia	34,4	1.133,0	32,7	958,5	36,6
Aragó	9,5	1.396,4	7,9	925,2	11,3
Astúries (Principat d')	16,2	1.110,9	16,8	858,8	15,4
Balears (Illes)	6,4	941,5	6,4	791,5	6,3
Canàries	34,4	831,2	26,7	960,0	42,6
Cantàbria	13,8	1.072,6	13,5	831,0	14,1
Castella i Lleó	19,6	1.192,9	19,2	829,0	20,1
Castella - la Manxa	26,6	1.135,3	25,6	845,3	28,2
Catalunya	6,0	1.163,1	5,1	867,8	6,9
Comunitat Valenciana	17,1	985,6	17,4	782,0	16,9
Extremadura	36,5	1.464,6	35,4	1.046,3	38,1
Galícia	36,8	856,9	21,7	934,4	53,5
Madrid (Comunitat de)	8,2	959,5	8,3	845,3	7,9
Múrcia (Regió de)	16,9	1.104,9	17,3	839,0	16,2
Navarra (Comunitat Foral de)	15,6	1.059,6	13,4	845,3	18,1

País Basc	18,0	577,3	20,9	535,3	14,8
Rioja (la)	7,5	1.159,8	8,5	814,4	6,5
Ceuta	20,6	1.237,1	24,8	1.133,0	16,4
Melilla	27,4	1.273,1	31,0	1.198,6	22,1

Font: Ministerio de Educación. Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores. Edición 2010. Recursos destinados a la educación.

QUADRE 18. ÚS D'INTERNET I DE L'ORDINADOR DELS NINS DE 10 A 15 ANYS ELS TRES MESOS ANTERIORS A L'ENTREVISTA. ANYS 2007 I 2008 (1R SEMESTRE).

TOTAL nins usuaris d'Internet	UTILITZACIÓ INTERNET (% sobre el total d'usuaris d'Internet)				UTILITZACIÓ DE L'ORDINADOR A LA LLAR (% sobre el total d'usuaris d'ordinador)		
	LLOC D'ÚS			MOTIU			
	Des del centre d'estudis	Des de la llar	Des d'altres llocs	Per a treballs escolars	Per a treballs escolars	Per a oci, música, jocs...	
ANY 2007							
Estat	76,8	54,3	71,3	64,5	90,6	90,2	85,0
Balears (Illes)	77,5	49,6	81,7	43,7	91,2	89,9	85,7
ANY 2008							
Estat	82,2	58,7	76,0	60,0	92,4	91,9	84,9
Balears (Illes)	88,2	73,7	79,4	59,7	91,6	92,9	88,5

Font: MEC. Las cifras de la Educación en España. Estadísticas e indicadores. Recursos destinados a la educación. Edición 2009-2010.

Tot i l'ús més gran que en fan els nins en relació amb altres comunitats autònomes, els equipaments informàtics a les escoles continuen sent més escassos que al conjunt de l'Estat. El curs 2008-2009 s'ha destinat un ordinador a tasques d'ensenyament i aprenentatge per cada 5,3 alumnes al conjunt de l'Estat i per cada 8,3 alumnes a les Illes Balears; concretament, hi ha 7,4 alumnes per ordinador als centres públics (8,5 als centres de primària i 6,5 als centres de secundària), i 10,5 alumnes per ordinador als centres privats. La disponibilitat d'ordinadors s'ha incrementat de forma molt lleu a tots els nivells respecte al curs anterior.

Pel que fa al professorat, es disposa d'un ordinador per cada 4,6 professors, mentre al conjunt de l'Estat es disposa d'un ordinador per cada 3,2 professors. L'accés és superior als centres públics i d'ensenyament secundari. Si observem les dades referides al nombre d'ordinadors per unitat/grup, comprovem també aquesta mancança respecte a la mitjana estatal. A les Illes Balears es compta amb 2,2 ordinadors per unitat, 2,3 en centres públics i 2,0 en centres privats. Als centres de secundària

de les Illes Balears es compta amb 2,4 ordinadors per unitat, mentre que al conjunt de l'Estat en aquest nivell es compta amb quasi 5 ordinadors per unitat (vegeu el quadre 19).

QUADRE 19. NOMBRE MITJÀ D'ALUMNES I PROFESSORS PER ORDINADOR I NOMBRE MITJÀ D'ORDINADORS PER UNITAT/GRUP. CURSOS 2006-2007, 2007-2008 I 2008-2009.

	TOTAL	CENTRES PÚBLICS			CENTRES PRIVATS
		Total	Centres E. primària	Centres E. secundària	
ALUMNAT	Nre. mitjà d'alumnes per ordinador destinat a tasques d'ensenyament i aprenentatge				
2006-2007					
Estat	6,6	5,7	6,7	5,1	10,0
Balears (Illes)	10,1	9,0	10,3	8,1	13,0
2007-2008					
Estat	6,1	5,3	6,3	4,6	9,4
Balears (Illes)	8,9	7,8	9,0	6,8	12,1
2008-2009					
Estat	5,3	4,5	5,2	4,0	8,4
Balears (Illes)	8,3	7,4	8,5	6,5	10,5
PROFESSORAT	Nre. mitjà de professors per ordinador destinat preferentment a tasques pròpies del professorat (1)				
2006-2007					
Estat	4,8	4,6	6,6	3,5	5,7
Balears (Illes)	5,8	5,6	7,4	4,5	6,4
2007-2008					
Estat	4,4	4,2	6,0	3,2	5,2
Balears (Illes)	5,3	5,1	6,6	4,2	6,0
2008-2009					
Estat	3,2	2,9	3,8	2,4	4,5
Balears (Illes)	4,6	4,5	6,2	3,6	5,0
UNITAT/GRUP	Nre. mitjà d'ordinadors per unitat/grup (2)				
2008-2009					
Estat	3,5	3,9	3,1	4,8	2,4
Balears (Illes)	2,2	2,3	2,1	2,4	2,0

(1) S'han considerat els ordinadors destinats preferentment a tasques pròpies del professorat.

(2) S'han considerat els ordinadors destinats preferentment a docència amb alumnes.

Font: Ministerio de Educación. Estadística de la sociedad de la información y la comunicación en centros educativos no universitarios.

Com a **resultats** a llarg termini, podem destacar les dades que es refereixen a la relació entre el nivell formatiu assolit i l'accés a les noves tecnologies o als recursos econòmics. A les Illes Balears es fa més ús d'Internet. Les dades de 2008 mostren que un 60,6% de la població fa servir la xarxa. Encara així observam com, a mesura que s'eleva el nivell de formació assolit, es va incrementant el percentatge d'ús que se'n fa. Un 94,4% de la població amb estudis superiors ha accedit a Internet els darrers 3 mesos (vegeu el quadre 20).

QUADRE 20. PERCENTATGE DE PERSONES QUE HAN UTILITZAT INTERNET ELS DARRERS TRES MESOS, PER NIVELL DE FORMACIÓ. ANY 2008.

	TOTAL	E. primària	1a etapa E. secundària	2a etapa E. secundària	FP de grau superior
Estat	56,7	13,8	51,0	76,3	81,1
Balears (Illes)	60,6	23,6	58,3	70,3	70,7

Font: Ministerio de Educación. Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores. Edición 2010. Resultados a largo plazo de la educación.

Quant a la relació existent entre el nivell formatiu i el nivell de renda, observam que les rendes més baixes i les més altes es concentren en llars en les quals la persona de referència té només estudis de primària o superiors, respectivament. Un 57,4% de les rendes inferiors als 9.000 euros pertanyen a persones amb estudis de primària o inferiors. Un 51,6% de les rendes entre 9.000 i 14.000 euros també corresponen al nivell educatiu inferior. Amb això, un 40,3% de les rendes superiors als 35.000 euros anuals corresponen a persones amb estudis universitaris (vegeu el quadre 21).

QUADRE 21. DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DELS ADULTS (1) SEGONS NIVELL DE FORMACIÓ ASSOLIT (2), PER NIVELL D'INGRESSOS ANUALS DE LA LLAR. ANY 2008.

	Total (milers de persones)	E. primària o inferior	E. secundària 1a etapa (3)	E. secundària 2a etapa (3)	E. superior (3)
Total	38.042,7	31,7	23,0	20,9	24,3
Fins a 9.000 euros	3.229,0	57,4	20,4	11,6	10,4
De 9.000 a 14.000 euros	4.032,1	51,6	21,8	14,7	11,8
De 14.000 a 19.000 euros	5.091,7	43,2	26,8	17,1	12,8
De 19.000 a 25.000 euros	5.999,3	31,5	27,6	22,3	18,4
De 25.000 a 35.000 euros	8.247,0	25,7	25,5	23,5	25,1
Més de 35.000 euros	11.443,6	16,8	18,1	24,6	40,3

(1) Es consideren adults les persones de 16 o més anys a 31 de desembre de l'any anterior al de l'entrevista. El període de referència dels ingressos és l'any anterior a la realització de l'entrevista.

(2) Segons nivell de formació assolit per la persona de referència de la llar.

(3) Inclou formació i inserció laboral equivalent.

Font: Ministerio de Educación. Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores. Edición 2010. Resultados a largo plazo de la educación.

En una època d'importants transformacions del context socioeconòmic de les Illes Balears, cal esperar que seran moltes també les transformacions quant als resultats del nostre sistema educatiu. Dèiem al principi que les mateixes característiques del mercat laboral i la fàcil incorporació de joves no qualificats, han estat variables relacionades amb les baixes taxes d'escolarització als estudis postobligatoris (secundària no obligatòria i educació superior) i l'alt índex d'abandonament escolar. Ara resta comprovar de quina forma a mitjà i llarg termini aquestes transformacions econòmiques i del mercat laboral poden acompanyar-se d'un canvi de tendència en les trajectòries escolars. Aquest és el principal repte de les polítiques educatives a la nostra comunitat autònoma, la inversió en capital humà, per afavorir l'increment formatiu dels ciutadans en general i de la població activa en particular.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (2009). *Memòria del CES 2008 sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears*. Palma: CES Illes Balears.

Ministerio de Educación (2010). *Estadísticas de las Enseñanzas no universitarias. Datos avance del curso 2009/10*. Madrid: MEC (www.mec.es).

Ministerio de Educación (2010). *Estadísticas de las Enseñanzas no universitarias. Series por comunidad autónoma*. Madrid: MEC (www.mec.es).

Ministerio de Educación (2010). *Indicadores de la educación y publicaciones de síntesis. Las cifras de la Educación en España. Estadísticas e indicadores. Recursos destinados a la educación. Edició 2010 (Curs 2007-2008)*. Madrid: MEC (www.mec.es).